

Medlemmer af Folketinget Lone Møller (S), Sophie Hæstorp Andersen (S), Jette Bergenholz Baustrup (S), Lars Kramer Mikkelsen (S) og Grete Schødt (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af ensartede regler for hygiejnestandarder på danske sygehuse.

(Beslutningsforslag nr. B 16).

Medlemmer af Folketinget Lone Møller (S), Sophie Hæstorp Andersen (S), Lars Kramer Mikkelsen (S) og Grete Schødt (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med sygesikringstilskud til diætbehandling hos autoriserede kliniske diætister.

(Beslutningsforslag nr. B 17).

Medlemmer af Folketinget Morten Bødskov (S), Sandy Brinck (S), Frank Jensen (S), Per Kaalund (S) og Lissa Mathiasen (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af regionale indsatscentre til bekæmpelse af organiseret kriminalitet.

(Beslutningsforslag nr. B 18).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 15:

Forespørgsel til statsministeren [om kriterier for nedlæggelse og oprettelse af råd, nævn m.m.].

Af Aage Frandsen (SF) og Holger K. Nielsen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 8/10 2002).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til statsministeren, økonomi- og erhvervsministeren og skatteministeren [om, hvilke planer regeringen har for nedsættelse af skat på arbejdsindkomst].

Af Jacob Buksti (S), Morten Homann (SF), Anders Samuelson (RV) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL).

(Forespørgslen anmeldt 8/10 2002).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til skatteministeren [om multinationale selskabers skattebetaling].

Af Jacob Buksti (S) og Anders Samuelson (RV).

(Forespørgslen anmeldt 8/10 2002).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 2:

Ministeren for nordisk samarbejdes redegørelse om det nordiske samarbejde.

(Redegørelsen anmeldt 9/10 2002. Redegørelsen givet 9/10 2002. Meddelelse om forhandling 9/10 2002).

Forhandling

Jens Christian Larsen (V):

Venstre kan helt tilslutte sig ministeren for nordisk samarbejdes, hr. Flemming Hansens, redegørelse.

I et jubilæumsår er det vigtigt både at se tilbage og fremad, og redegørelsen omfatter begge perspektiver.

Det nordiske samarbejde bygger på et folkeligt ønske om samarbejde med udgangspunkt i et fælles nordisk kultur- og samfundssyn.

Den enkelte borger i Norden forventer i dag med rette, at vi kan benytte os af vores nordiske sprog og blive forstået uden uoverstigelige vanskeligheder. I Norden synes vi, at vi har krav på at kunne være ude og dog føle os hjemme, uanset hvor i Norden vi befinder os. Dette rimelige krav er dog langt fra opfyldt. Det bekræftes meget klart dels i Ole Norrbacks rapport, hvori den tidligere finske samarbejdsminister påpeger en række juridiske, praktiske og bureaukratiske grænsebarrierer, dels i den servicetjeneste, der hedder Hallo Norden, hvor den enkelte nordborer kan få oplysninger om de nordiske aftalers indhold.

Det viser sig som noget ganske typisk, at mange af de beslutninger og ordninger, som vi parlamentarikere og ministre og også centrale topembedsmænd tror er bragt på plads og fungerer efter hensigten, på en eller anden måde er sandet til, før de skal til at virke ude på de lokale forvaltningskontorer i amter og kommuner, kirker, folkeregistre eller hvad det nu kan være. Der mangler på disse områder meget, før det nordiske samarbejde også fungerer i dybden.

Venstre hilser med tilfredshed, at samarbejdsministrene har fremsat et ministerrådsforslag til behandling på den kommende session i Helsingfors, som indeholder en række konkrete forslag vedrørende kundskabsspredning og informationstiltag, gennemgang og revision af de nordiske aftaler, lovharmonisering og sektorbaserede tiltag.

Kl. 13.05

Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd har i de sidste 10 år spillet en positiv og betydningsfuld rolle i forhold til de tre baltiske lande og i forhold til Nordvestrusland. De baltiske lande har med inspiration i Nordisk Råd dannet deres tilsvarende samarbejde i Baltic Assembly. Der er ingen tvivl om, at det vil lette deres forventede indtræden i EU, og samarbejdet vil også fortsætte inden for EU med de nordiske lande.

Næste naturlige samarbejdsområde for det nordiske samarbejde er udviklingen af den såkaldte nordlige dimension, der geografisk omfatter Nordvestrusland, og herunder hører også arbejdet med en strategi for udvikling af Østersøregionens vækstpotentialer. Jeg vil i den for-

bindelse gerne understrege den nordiske interesse i at rette fokus på de mange uløste miljøproblemer, som netop dette område repræsenterer for vores fælles havmiljø og luftbårne miljørisici. Det gælder ikke mindst omkring stadig mere påtrængende behov for hjælp til håndtering af hidtil fejlslagne forsøg på demontering af det brugte brændsel fra de atomdrevne skibes reaktorer i Barentsområdet.

Med stort fokus på udviklingen i Østersøområdet og Nordvestrusland vil det nordiske samarbejde naturligt udvikle sig i bredden. Det er i den forbindelse også vigtigt at være opmærksom på, at Norden ikke må knække over på midten. I Venstre har vi i Midtergruppen i Nordisk Råd stillet forslag om at fremme projektet »Et håndslag til Vestnorden«, der netop skal sikre denne balance.

Til sidst vil jeg tilslutte mig ministerens klare ønske om, at der fra dansk side fortsat lægges stor vægt på det nordiske samarbejde. Det gælder også kravet om, at samarbejdet i fremtiden skal skabe reel værditilvækst og give nordisk nytte.

Ole Stavad (S):

Nordisk Råd fejrer i år 50-års-jubilæum. For nogle af os er det en begivenhed. Vi markerer det bl.a. her i Folketinget og i Danmark ved, at vi i morgen holder en høring. Vi har givet høringen overskriften »Gravskrift eller fremtidsvision«. Bag den titel ligger der selvfølgelig, at vi også i forhold til vores nordiske samarbejde har et behov for at standse op, kigge på det, spørge os selv: Får vi noget ud af det? Er det nordiske samarbejde stadig væk vigtigt i en verden, der bliver mere og mere international, og i et Europa, hvor netværket bliver tættere og tættere og karrene mellem landene bliver tættere og tættere forbundne?

Det er jo en del af sandheden, hvis man skal forholde sig nøjternt til det nordiske, at når man fortæller, at man har den store ære at være formand for den danske delegation i Nordisk Råd – som jeg har – så er det jo ikke just noget, som skaber stor furor, og som folk bliver imponeret over, at man gennem sine mange år har fået tilkæmpet sig en så væsentlig post. Tværtimod er der måske en tendens til, at der trækkes en lille smule overbærende på smilebåndet. Derfor er der god grund til at stille spørgsmålet, for man bør aldrig nogen sinde opretholde noget for bare at opretholde det.

Min egen og Socialdemokratiets indgang til spørgsmålet efter »Gravskrift eller fremtidsvision« er, at vi i fuldt mål og måske endda endnu stærkere end nogen sinde tidligere har behov for det nordiske samarbejde og den nordiske forankring med de værdier, vi deler, på trods af at vi i mange sammenhænge har indrettet os forskelligt.

Kl. 13.10

Jeg vil gerne prøve i tre hovedpunkter at ridsen den fremtidsvision op, som vi i den socialdemokratiske folketingsgruppe ser som noget, vi gerne vil være med til at investere i, for den anden del af overskriften er sandheden. Hvis vi skal nå noget med det nordiske samarbejde, så skal vi ville noget med det.

Jeg har hørt kolleger, der tidligere har været medlem af Nordisk Råd, stille sig op og sige, at det dog er noget af det mest dødsyge, de har deltageret i. Min reaktion er, at det synes jeg er en meget hård dom over dem selv, for hvis det er sådan, at man i øvrigt har engagement og kraft og vilje til at ville bruge det nordiske samarbejde til noget, så er alle håndtagene der, og vi kan bruge det. Vi vil i den socialdemokratiske folketingsgruppe meget gerne være nogle af dem, der går i spidsen for at bruge det. Derfor de tre hovedpunkter.

Punkt 1: Det indennordiske samarbejde, samarbejdet imellem vore fem nordiske lande og de tre selvstyrende områder.

Det var jo sådan set det, der bar de første 40 år, indtil Muren faldt, at vi udviklede mange former for samarbejde. Man kunne bruge hinandens uddannelsesinstitutioner, vi afskaffede pas, når vi rejste imellem de nordiske lande, før nogen anden fik den idé andre steder – det har vi jo fået og udviklet i Europa, efter at vi gjorde det først i Norden – vi har kultursamarbejde, vi har erhvervssamarbejde, vi har samarbejde på kryds og tværs, og vi har lavet en lang række aftaler for nordboere, som bevæger sig på tværs af de nordiske landegrænser, om, hvordan vi har rettigheder også i de øvrige nordiske lande, uanset om vi kommer fra det ene eller det andet nordiske land.

Her har vi stadig væk en opgave, og det har vi jo fået dokumenteret meget klart og tydeligt, siden vi havde en tilsvarende debat for et år siden, med den Norrbackrapport, som er blevet præsenteret for os. Det er en lille smule tankevækkende, at når man går ud og spørger de ca. 40.000, der bevæger sig på tværs – arbejdsmæssigt, bopælsmæssigt og på anden måde – af de

nordiske grænser i løbet af et år og spørger dem, om de synes, alting er enkelt og ting fungerer, og om det er regler, der er til at forholde sig til, eller de løber ind i problemer, så er deres svar, at de oplever ganske mange problemer, at de støder ind i meget bureaukrati, at der er en stor mangel på viden om de aftaler, der er indgået, og at man i øvrigt også løber ind i en række problemer, som vi ikke har fået løst eller ikke har fået løst godt nok. Når man så spørger ovre hos systemerne, så er systemernes svar, at de sådan set synes, det fungerer rigtig godt.

Jeg vil nu sige, at jeg vil knytte mig mest til de udsagn, der kommer fra dem, der bliver ramt eller må leve med de mange besværligheder, der er. Dem skal vi have gjort noget ved, og derfor er vi nødt til målrettet, konkret og præcist at følge op på Norrbacks rapport, og det vil jeg gerne have mulighed for og lov til at stå i spidsen for, som jeg har gjort i den referencegruppe, vi har nedsat i Nordisk Råd.

Hvis det skal lykkes, er vi nødt til at inddrage Folketinget og Folketingets udvalg på en helt anden måde, end vi har gjort hidtil. Derfor håber jeg også på opbakning til den anbefaling, den rekommandation, der kommer fra Nordisk Råd ved sessionen i næste uge, om, at det, når lovforslag fremsættes i vore nationale parlamenter, må være helt naturligt, at vi dér gør opmærksom på problemer af nordisk karakter på samme måde, som vi allerede gør det i forhold til EU. Det er jo noget, der inddrager hele feltet: kultur, uddannelse, erhverv, skat, det sociale område og pensioner, når nordboere bevæger sig på tværs af landegrænser osv. Der er nok at tage fat på.

Punkt 2: Vores nærområder, som vi har arbejdet meget med og meget tæt sammen med i mange forskellige sammenhænge både på ministerplan og på parlamentarikerside, siden Muren faldt. Jeg tror, vi har lov til at sige, at det samarbejde, vi har haft dér både parlamentarisk og på ministerniveau i forhold til eksempelvis de tre baltiske lande, har været afgørende for, at vi nu står og kan forvente og regne med og håbe på, at udvidelsen i EU med ti lande og derunder alle de tre baltiske lande falder på plads i København i december her senere i år, om to måneder.

Derfor har vi alligevel stadig væk en stor opgave at følge op på – også efter udvidelsen, efter at vi er blevet 25 lande – i vores nordiske samarbejde, og i den sammenhæng kommer vi, tror jeg, til at koncentrere endnu flere kræfter i for-

hold til Rusland. Hr. Jens Christian Larsen var tidligere i sit indlæg inde på den nordlige dimension, hvor vi også har russerne med, og det at sørge for, at når vi bliver 25 lande i EU, så er det ikke en grænse, der lukker af for et tæt samarbejde med russerne. Det tror jeg er vigtigt for vores egen sikkerhed, og det tror jeg i øvrigt også er vigtigt for vores egen succes.

Kl. 13.15

Vi har fra nordisk side nogle muligheder for at komme i dialog med russerne på en anden og bedre måde, end man har andre steder. Eksempelvis opfordrede man os, da vi besøgte Kommissionen i Bruxelles i maj måned i år, meget til, at vi intensiverede den dialog, fordi vi var mindre farlige og kunne mere i forhold til russerne, end de kunne fra Kommissionens side.

Og endelig er der punkt 3, og det er ikke mindre vigtigt: Med 25 lande i EU – kigger vi nogle år frem, tror jeg, vi er over 30 lande i EU – så vil et regionernes Europa blive noget, der bliver meget vigtigere. Her har vi et stærkt udgangspunkt. Og som hr. Jens Christian Larsen sagde, har balterne jo indrettet sig med Baltisk Forsamling, så at vi dér vil kunne blive en region, ikke vendt imod de andre i Europa, men i et tæt samarbejde med Europa kan være med til at få et stort EU med 25-30 eller flere lande til at blive funktionsdygtigt, til at blive dueligt, til at kunne fungere.

Derfor har vi også dér, synes jeg, en vision, som vi ikke kun skal snakke om, men som vi også skal være meget konkrete med hensyn til, hvordan vi følger op på.

Måtte jeg konkludere, at det er det, jeg gerne ser, at vi gør fra nordisk side. Jeg tror, hr. minister, at vi for det første i fællesskab skal bestræbe os måske på lidt færre udredninger. Lidt mindre papir ville ikke skade sagen.

For det andet skal vi være mere konkrete i det, vi gør, og i det, vi vil. Vi skal have en mere præcis opfølgning, når vi har truffet nogle beslutninger om, hvad vi vil, og vi skal involvere vore nationale parlamenter på en langt stærkere måde, end vi har gjort hidtil.

Altså, vi skal være mere konkrete, kontante og målrettede i vores nordiske samarbejde. Det kan gøres uden at sætte de bløde værdier i det nordiske samarbejde over styr. Tværtimod vil det gøre det nordiske samarbejde både mere vedkommende og mere betydningsfuldt for vore nordiske borgere, som det hele til syvende og sidst handler om.

Anita Knakkegaard (DF):

Jeg takker for ministerens skriftlige redegørelse vedrørende år 2002, hvor Norge havde formandskabet for det nordiske samarbejde.

Det glæder Dansk Folkeparti, at der fortsat er lagt vægt på erhvervsamarbejdet, og at der nu er etableret en struktur for dette samarbejde.

Samarbejdet på miljøsiden er også en væsentlig faktor for en bæredygtig udvikling i de nordiske lande, hvor strategien udstikker målsætninger helt frem til 2020.

Jeg mener, at de fem strategiske indsatsområder væsentligt er vedrørende teknologisk udvikling. Her er bl.a. samarbejdet vedrørende telemedicin samt samarbejdet omkring sjældne sygdomme og forskning væsentligt, og det hjælper jo altid, at man er flere om at løfte den opgave.

Med hensyn til velfærd så er det da også et af indsatsområderne. Her mener jeg som nyt medlem af Nordisk Råd, at det er mærkværdigt, der ikke foreligger talmateriale, som sammenligner, hvad man i hvert enkelt land får bl.a. i kontanthjælp, boligydelse, boligsikring, pensioner m.v. Jeg ved godt, at det ikke kan overføres direkte, men hvordan man kan tale velfærd uden at vide, hvad det enkelte land betaler i kroner og øre til den enkelte borger på bl.a. kontanthjælpsområdet, kan jeg ikke forstå. Vi skal da have noget at sammenligne med.

Jeg mener selvfølgelig også, at det på det skattemæssige område er væsentligt i denne forbindelse, så man får mulighed for at kunne sammenligne nettoprovenuet, den enkelte får udbetalt. Vi har i Velfærdsudvalget bedt om en oversættelse af de andre landes ydelser til vort system, da jeg var målløs over, hvad bl.a. Finland ydede. På dette område kan man efter min mening slet ikke kommunikere uden talmateriale, hvoraf man kan se, hvad det enkelte land yder til sine medborgere. Det andet er for mig helt uacceptabelt og efter min mening ret så useriøst. Det er jo let for landene at have nogle gode intentioner og høje målsætninger, men hvad er fakta i disse lande på de områder, jeg før har nævnt?

Kl. 13.20

Med hensyn til det indre marked: Her mener vi, at man hovedsageligt skal koncentrere sig om de nordiske landes samarbejde vedrørende erhvervsvilkår, der kan minimere grænsehindringerne på dette område.

Med hensyn til samarbejde i nærområderne, hvor det drejer sig om de baltiske lande samt det nordvestlige Rusland, mener vi, at det er i orden

med den overordnede målsætning, der omhandler at bidrage til fred og stabilitet i Europa. Men vi mener også, at Nordisk Råd skal afholde sig fra at sprede sig for meget. Dette gælder også spørgsmålet vedrørende EU. Formålet med Nordisk Råd kan herved let forsvinde.

Med hensyn til miljø og den bæredygtige udvikling er det dog et af de områder, hvor det er nødvendigt med et meget bredt og globalt samarbejde.

Med hensyn til bekæmpelse af racisme kan jeg se, at der i budgettet flere steder er afsat penge. Hvad der undrer er, at man ikke for mig at se har hold i de grundlæggende ting, nemlig: Hvad med ytringsfriheden i de nordiske lande? Bl.a. i Sverige har man ikke den ytringsfrihed, vi har i Danmark. Jeg mener derfor, det er nødvendigt, at vi også forholder os til ytringsfriheden i de nordiske lande, hvilket vi da også har givet udtryk for i de udvalg, hvor vi sidder.

I Dansk Folkeparti ønsker vi fortsat et godt og et tæt samarbejde mellem de nordiske lande, så der ikke bliver tale om en gravskrift over disse, hvilket der efter vores mening let kan blive, hvis man breder sig for meget ind i områder som EU, de baltiske lande samt det nordvestlige Rusland. Man bør især se på de fremtidsversioner og gå i dybden med nye visioner for det nordiske samarbejde.

Til slut vil jeg gerne stille ministeren nogle spørgsmål, og det er om udvalg, hvor jeg ikke selv sidder: Hvornår bliver Barsebäck nedlagt? For mig at se er det en skandale, at det fortsat ligger, hvor det ligger, i så tæt bebyggede områder.

Derudover vil jeg gerne stille spørgsmål om, hvad ministeren agter at gøre vedrørende de uddannelser, hvor der mangler pladser til danskerne. Det er bl.a. på lægestudiet. Vi finder det ikke rimeligt, at danskerne ikke har fortrinsret frem for folk fra de andre nordiske lande. Vi mener, at hvis der er mangel på uddannelsespladser, jamen så har danskeren altså en fortrinsret til disse uddannelsespladser, især når vi mangler lægerne.

Til slut et sidste spørgsmål, og det drejer sig om ytringsfriheden: Hvad agter ministeren at gøre for, at vi får forbedret vores ytringsfrihed, også i Danmark, når man diskuterer de udenlandske spørgsmål med udlændinge? Og det samme gælder selvfølgelig for Sverige, hvor de har en helt anden holdning. Hvad vil ministeren arbejde for med hensyn til ytringsfrihed?

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Et af spørgsmålene, som fru Anita Knakkergaard stillede, viser det unikke i det nordiske samarbejde. I næste uge er vi nogle, der som danske parlamentarikere står og kan tage en direkte diskussion med statsminister Göran Persson om, hvad han vil med Barsebäck, og det er der nok nogle af os, der agter at gøre.

Men jeg havde et spørgsmål til fru Anita Knakkergaard. Jeg kunne høre, at vi var enige om nogle målsætninger om, at vi gerne vil noget med Norden. Jeg forstår simpelt hen ikke, at fru Anita Knakkergaard kan sige eller tro på, at vi ved at isolere os i det nordiske, både hvad angår Europa, EU, de baltiske lande og Rusland, dermed er med til at øge vores indflydelse.

Min indgang er den stik lodret modsatte, nemlig at hvis vi lægger kræfterne sammen med nogle, som vi langt hen ad vejen er enige med, så vil vi kunne have vægt i et internationalt samarbejde, og så vil vi i øvrigt kunne være med til at løfte de baltiske lande og andre lande omkring Østersøen, der har behov for det, hurtigere, end mulighederne ellers ville have været for det.

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er et spørgsmål til fru Anita Knakkergaard vedrørende ytringsfrihed. Jeg synes, det er lidt uklart, hvad der egentlig menes, for vi har jo en sikret ytringsfrihed. Så kunne fru Knakkergaard ikke klargøre, hvad det egentlig er, der er problemet for Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

I forlængelse af fru Marianne Jelveds spørgsmål vil jeg også godt høre, hvad det er Dansk Folkeparti mener, at man ikke har mulighed for at komme frem med i debatten i Danmark og andre nordiske lande. Hvis man ser på, hvad det egentlig er, der bliver sagt i diverse debatter og også, hvad det er, der bliver gennemført politisk, så er det svært at se, at der kunne være videre rammer, end der er i dag.

Så derfor ville jeg gerne høre, hvad det er for nogle begrænsninger, man mener der er på ytringsfriheden, hvad det er for en politisk debat, der ikke er mulighed for at tage i dag, og hvad det er for en politisk debat, man ønsker at

tage i det nordiske samarbejde, som man ikke mener, man har mulighed for at tage i dag.

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Jamen jeg har jo netop sagt – og det er til fru Marianne Jøved og fru Line Barfod – at jeg gerne ville have, at vi tager ytringsfriheden op, fordi jeg kan se, at svenskerne mange gange render ind i nogle problemer, når de snakker udlændinge, fremmedfjendtlighed og racisme, det læste jeg i Weekendavisen. Det er derfor, jeg gerne vil være helt sikker på, hvordan de andre landes ytringsfrihed er i forhold til vores.

Der ligger såmænd ikke nogen skjult bagtanke med det. Jeg synes bare, at når man går ind og ser på racisme, så må vi også spørge: Jamen hvor er ytringsfriheden? Hvis den er forskellig, så bliver den også forskellig med hensyn til de racismesager, der skyldes ytringer.

Så det er derfor. Jeg vil bare gerne have, at man så nogenlunde får diskuteret tingene igenem i det rette forum.

Til hr. Ole Stavad vil jeg da godt sige, at vi nok har forskellige holdninger, for jeg synes, når man diskuterer EU og man diskuterer Estland, Letland og Litauen og Nordrusland, jamen så skal det gøres i et andet forum end netop Nordisk Råd, bl.a. inden for EU, og man kan holde nogle møder med ministeren. Jeg mener ikke, at det skal være i det nordiske råd.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg synes altid, det kan være væsentligt at diskutere menneskerettighederne, og jeg mener, at mange af de grundlæggende frihedsrettigheder er alvorligt truede i disse år, også af den terrorlovgivning, der er gennemført mange steder.

Men jeg ville gerne have lidt mere konkret om, hvad det er. Dansk Folkeparti mener, vi skal have for en debat i det nordiske samarbejde, hvad det er, man mener, vi ikke kan diskutere. Jeg kan forstå, at der har været en artikel i Weekendavisen, men det er vel ikke nok til at rejse et forslag i Nordisk Råd. Der skal være lidt mere baggrund for det arbejde, der bliver lavet.

Baggrunden for, at der bliver arbejdet for at forebygge racisme og bekæmpe racisme i de nordiske lande, er jo, at der er påvist nogle konkrete problemer i de nordiske lande. Derfor ville det være rart, hvis Dansk Folkeparti ønsker at stille nogle forslag, der kan arbejdes med i det nordiske samarbejde, hvis man har noget mere

konkret end bare en enkelt artikel i Weekendavisen at bygge det på.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Fru Anita Knakkegaard gav udtryk for, at hun ikke tror, at vi skal tage Østersøområdet, de baltiske lande, EU ind i et nordisk samarbejde. Og det er jo selvfølgelig en tro, man kan have. Men det ville være godt, hvis man også kunne få at vide, hvorfor man tror på, at man kan styrke det nordiske samarbejde ved, at vi lukker os inde, samtidig med at tingene brager forbi os i alle mulige sammenhænge, hvor vi indgår. Hvis man har den indstilling, så er det efter min opfattelse en stærk overvejelse værd, om vi hovedet skal fortsætte det nordiske samarbejde.

Hvis det er sådan, at vi ikke kan diskutere de problemer, som er fuldstændig afgørende for vores befolkninger og for den udvikling, vi også bliver en del af, kan man spørge, hvad der så ville være væsentligt ved at være nordisk. Hvordan får vi indflydelse? Hvordan kommer vi til at bestemme vores egen fremtid? Og der forstår jeg, at fru Knakkegaard og Dansk Folkeparti mener, at vi skal hygge os i Norden og så i øvrigt melde os ud af det samarbejde, der flytter noget.

Kl. 13.30

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg blev også lidt forbløffet over det om ytringsfriheden.

Nu er det ganske vist 12-13 år siden, jeg afsluttede min meget aktive karriere i Nordisk Råd, men dengang havde vi faktisk et par begrænsninger. Vi havde bl.a. svært ved at komme til at snakke om udenrigspolitik.

Det, der skete i 1989-1990, var et kolossalt gennembrud. Vi fik de baltiske lande ind i arbejdet, og vi oplevede det netop som en stor åbning for, at vi kunne snakke om de problemer, som ellers havde været dysset ned, bl.a. fordi Finland mente, at Sovjetunionen ikke ville have, at vi skulle sige det på den og den måde. Men så hører jeg nu pludselig Dansk Folkeparti som en anden Sovjetunion sige, at nu må man altså ikke snakke om udenrigspolitik, men til gengæld skal man altså have lov til at hælde alt det møg ud over sine medmennesker, som man har lyst til.

Det, vi andre har lært af vores far og mor, at man må og ikke må, kalder Dansk Folkeparti politisk korrekthed. Sådan kan vi jo have for-

skellig sprogbrug, men jeg synes, det er godt, at vi også kan have diskussionen i Nordisk Råd, og jeg synes, det er vældig godt, at Dansk Folkeparti og andre får sig nogen over snotten, når de siger de ting, som jeg i hvert fald har lært hjemmefra, at man ikke siger om folk.

Formanden:

Der var måske nok et par af fru Margrete Auken's udtryk, som jeg mener skulle have været lidt anderledes, uden at jeg dog direkte vil påtale det. Jeg lægger vægt på, at vi holder et ordentligt debatniveau her i salen.

(Kort bemærkning).

Anita Knakkegaard (DF):

Til fru Margrete Auken: Jeg tror, det også for fru Margrete Auken vil være en god ting at diskutere lidt om ytringsfriheden. Det er stort set, hvad jeg har at sige til fru Margrete Auken.

Til fru Line Barfod: Med hensyn til ytringsfriheden har jeg ikke tænkt mig på nuværende tidspunkt at stille nogen forslag. Jeg har bare spurgt til ytringsfriheden, om der har været talt om ytringsfriheden, fordi vi synes, det er så væsentligt. Når man skal snakke om det ene, bør man også snakke om det andet, og det var som udgangspunkt netop kun med hensyn til budgetterne, hvor der er afsat penge til bekæmpelse af racisme.

Til hr. Ole Stavard: Jamen det kan da godt være, hr. Ole Stavard mener, at vi skal have de baltiske lande og Nordrusland og det hele ind under EU, og hvad ved jeg. Men jeg mener altså, at Nordisk Råd skal fungere som det gamle Nordisk Råd. Selvfølgelig er der da ting, man kan tage op, bl.a. miljø og fred og sådan noget, men jeg mener ikke, man bare skal udvide Nordisk Råd, så man skal mødes i tide og utide. Jeg mener også, at det, som vedrører de forskellige landes parlamenter, er noget, vi skal snakke om internt her i Folketingssalen, men jeg mener ikke, at vi også skal til at diskutere det andet, for så bliver det jo en heldagsforestilling.

(Kort bemærkning).

Ole Stavard (S):

Jeg skal bare som afslutning på denne runde sige, at det sådan set er fru Anita Knakkegaard, der vil lave det nuværende Nordisk Råd om.

Der er sket den glædelige udvikling, som fru Margrete Auken også var inde på, at efter at Muren faldt, blev der her i Norden frihed til at diskutere hvad som helst, også sikkerhedspoli-

tik, som tidligere var et af de forbudte områder. Derfor har vi gennem de sidste 10-12 år udviklet meget tætte kontakter – ikke alverdens møder hele tiden, hvor vi skal mødes alle sammen, men masser af tætte kontakter – der gør, at vi kan være med til også at fremme den demokratiske udvikling og være med til at understøtte de strukturer, der skal til, for at demokratiet får mulighed for at udvikles de steder, hvor det har været fraværende i mange år, bl.a. gennem støtte fra os og gennem en tæt dialog. Det vil jeg meget gerne holde meget fast i, og jeg håber ikke, det vil lykkes Dansk Folkeparti og fru Anita Knakkegaard at få de dele luget ud af Nordisk Råd, for så begynder det at blive uinteressant.

Formanden:

Så er det hr. Kaj Ikast som ordfører.

Kl. 13.35

Kaj Ikast (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for denne rapport. Den er jo som sædvanlig meget grundig og meget lærerig, men den kunne måske godt sælge sagen lidt bedre. Hvis jeg skal sige det sådan, er det jo nok ikke den, der læses først i Ekstra Bladet. Men har vi egentlig noget at skamme os over, eller har vi det modsatte? Alle disse facts, der står her, er glædelige.

Jeg tænker tilbage på, at det vel er ved at være 5 år siden, vi oprettede den danske ambassade i Berlin – ikke som kun en dansk ambassade, men som en nordisk ambassade, hvor vi fem lande stod sammen. Dengang rystede man også i de forskellige hovedstæder her i Norden for, at nu tabte vi vores selvstændighed i udenrigspolitikken. Men det har vel været en succes uden lige, at vi netop placerede os i Berlin med ansigtet mod øst og ryggen mod hele den baggrund, vi har, nemlig mod vest, således at vi kunne være formidlere fra den nordiske ambassade.

Jeg mener, at Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd har gennemført så mange ting i de sidste 10 år, at når vi i næste uge fester for 50-årsdagen – og det er der grund til – har vi opnået meget større gevinster, end man kan se af disse meget strikte resultater, som står i redegørelsen. Jeg tænker på hele den forandring, der skete med den nordlige dimensionsdiskussion, hvor vi for første gang sad med Nordisk Råds Præsidium i Dumaen i Moskva og kunne forhandle direkte om situationen i det nordlige Atlanterhav; hvordan vi kunne fortælle, hvor mange ubåde der

var her og der, og få den dialog, der nu er kommet i gang.

Da jeg for 10 år siden som minister var i de tre baltiske lande og Polen som EU-minister, drømte jeg ikke om, at vi i Nordisk Råd skulle spille en af de største roller i overgangsfasen fra kommunistiske til vestligt orienterede samfund, som snart er medlemmer af NATO og EU. Nordisk Råd var isbryderen, som brød den kolde is og trak landene med til Nordisk Råds session i Island, så de opdagede, hvilke demokratiske spilleregler vi har. År efter år har den russiske Duma i Moskva, Skt. Petersborg, Kaliningrad og det nordlige område omkring Murmansk været repræsenteret og har derfor kunnet tage hjem og forklare, hvorledes de vestlige demokratier egentlig virker. Når vi ser tilbage på den tid, der er gået, er der sket en udvikling, som vi egentlig ikke selv har været klar over, at vi har været med til at skubbe i gang, og det er den, vi får resultaterne af de næste 4 måneder.

Så vil jeg også gerne sige om den nye samarbejdsform, der er kommet i Vestnorden, at vi skal tage imod den med åbne arme. De har nok følt det således i Vestnorden, at vi har koncentreret os for meget om Rusland og det baltiske område, Østersøområdet, og at Vestnorden ikke har været så interessant. Men den sammenslutning, man har lavet i Vestnorden, og samarbejdet med den inden for Nordisk Råd skal vi tage imod og være glade for, for netop på den måde kan vi udfordre hinanden. Der er ikke to meninger om, at hvis vi ikke har det arktiske samarbejde, er der ikke andre, der har det. Hvis vi ikke er med til at føre yderfløjene USA og Rusland sammen med de nordiske lande i midten i Den Arktiske Komité, har vi ikke nogen berettigelse i det nordlige område. Miljøet er meget sårbart i det område, og jeg er glad for at kunne sige, at vi virkelig har været med til at få det til at overleve bedst muligt, uanset at man fra forskellige landes side har forsøgt at ødelægge det.

Hvis vi ser på det tidligere radio- og medie-kultursamarbejde, som heldigvis stadig er der, er det jo et af de steder, hvor der rent faktisk er det største kultursamarbejde i nogen organisation. Vi må takke for, at vi ikke har forladt det, men derimod er dem, der hævder det nordiske kulturelle samarbejde, også i det Europa, som mange af de andre lande også er medlem af.

Så kan man sige: Ja, det er jo en sjov sammensætning. Som hr. Ole Stavad sagde: Kan vi overhovedet få det til at gå videre? Island, Norge og Danmark er medlemmer af NATO, Sverige og

Finland er det ikke, men Polen er det allerede, og de baltiske lande er det snart. Bliver vi overhalet? Nej, det tror jeg ikke. Vi har vores egen samarbejdsform, som nok kun kan lade sig gøre i Norden.

Kl. 13.40

Til den diskussion, der var for et øjeblik siden, vil jeg sige, at jeg var den, der holdt det første sikkerhedsindlæg i Nordisk Råds Præsidium; længere er det ikke siden. Før den tid kunne vi ikke tale om sikkerhed, men ikke desto mindre løser Norden nogle af verdens største sikkerhedsproblemer med udsendelser gennem FN og andre hjælpeorganisationer, som bliver koordineret og dermed har deres berettigelse hele verden over.

Hr. minister: Se glad ud og tag med til festen for 50-års-dagen for Nordisk Råd, som har gjort store resultater gennem årene. Jeg synes, vi kan tillade os at fejre det, forstået på den måde, at vi nok har gjort meget mere, end folk egentlig har drømt om.

Margrete Auken (SF):

Bare først en lille bemærkning til hr. Kaj Ikast: Nu gør vi altså det gamle Nordisk Råd værre, end det var. I og for sig måtte vi jo sige, hvad vi ville, vi fik ikke irettesættelser for at have et åbent sprog, og vi måtte også snakke alt den sikkerhedspolitik, vi ville, men vi kunne ikke lave vedtagelser. Det, som har været spændende, er, at vi nu er kommet i gang med at lave noget, som faktisk flytter nogle ting. Jeg ville godt have taget en kort bemærkning, men nu siger jeg det her, så vi lige har sammenhæng i tingene.

Jeg taler i dag på vegne af hr. Kristen Touborg, som er ude at rejse, så jeg har måttet sidde og tage det forfra efter i mange år ikke at have beskæftiget mig med det.

Jeg vil først gerne sige tak for ministerens redegørelse, selv om det var en lille træningsøvelse at holde sig vågen og komme igennem den, og jeg ikke synes, den er ret skæg. Men det, som jeg måske er mest ked af, er, at det er svært at se, hvordan det faktisk går med det nordiske samarbejde. Det var ikke sådan, at man kunne læse, at de og de ting flytter noget i øjeblikket, så jeg har måttet lytte nøje til debatten. Men jeg kan forstå på de papirer, der ligger til mig fra hr. Kristen Touborg, at vi alligevel skal takke ministeren meget, fordi vi har fået en minister, som har lyst til at være med i det nordiske samarbejde, gerne vil opprioritere det og har tænkt sig at deltag hele vejen igennem. Det mener jeg virkelig

at ministeren helt ubetinget skal roses for, fordi forudsætningen for, at arbejdet kan blive væsentligt, er, at der er et godt samspil mellem ministerrådssiden og parlamentarikersiden i rådet.

Jeg skulle også efterlyse, at vi kunne få lidt bedre informationer om rådets saglige arbejde, ved at man havde en hjemmeside, så der kunne gives informationer ad den vej. Det er et forslag, som jeg er blevet bedt om at komme med, og som jeg med entusiasme straks sender videre. Det burde være en selvfølge, at man kunne få informationer på denne måde.

Det er svært at se, om det nordiske samarbejde er gået fremad i disse år. Meget tyder på, at det i visse henseender har været ved at gå i stå, og ved at lytte til hr. Ole Stavads tale før fik man et indtryk af, at det er blevet lidt mere besværligt at være nordisk borger, end det har været før.

Jeg kan se af det, som er blevet lagt til mig, at noget af det, som hr. Kristen Touborg har været meget glad for at understrege, er, at der skal laves en nordisk vurdering af lovforslagene på samme måde, som vi har en EU-vurdering, og at det vil blive vedtaget på den kommende session, så man kan få tjekket tingene og ikke render ind i de øresundsproblemer, der har været en stribe af. Jeg kan forstå, at vi kun delvis skal takke for, at vi får det igennem, for det var vistnok noget, der blev modtaget med betydelig skepsis, da det blev foreslået første gang. Men nu kommer det altså igennem, og det vil være med til, at problemerne måske kan fanges allerede i optakten, og at man måske også ad den vej kan komme frem til at få forstærket den nordiske borgers fornemmelse af at være i et fælles område, så det igen bliver noget af det, vi kan være stolte af, for det har været en meget vigtig og bærende del af det nordiske samarbejde.

Man kunne også sige, at det kunne være vigtigt på andre punkter, hvor der også er problemer. Den danske forringelse af integrationslovgivningen i forhold til de nordiske naboers kunne måske have været afværget, og de forskellige landes GMO-udspil havde nok også være bedre koordinerede, hvis man havde haft mulighed for at få en nordisk vurdering af sagerne.

Kl. 13.45

Der er i dag tydelige problemer med grænsehindre, som der i øjeblikket kæmpes med at få fjernet, og som redegørelsen – det skal så siges – gør en del ud af.

Det er jo også grøtesk, at f.eks. nordisk receptgyldighed, sprogkonvention og gymnasieover-

enskomsten, altså gode, gamle vedtagelser til gavn for udveksling i Norden, ikke virker ordentligt endnu. Det er positivt, at der tages målbevidst fat på disse ting. Der står i det papir, jeg har fået, at det er et grænsehindringsbureaukrati. Det lyder, som om det var sovjetiske tilstande, vi havde. Jeg har en fornemmelse af, at meget af det, man er rendt ind i, er et bureaukrati-problem. Det vil være godt, hvis også det kunne komme med og blive styrket.

Og så skulle jeg også viderebringe en stor tak for, at initiativet med Foreningen Nordens seminarrække for embedsmænd om rettigehederne for nordboerne, som har eksisteret længe, nu kommer i gang, sådan at vi kan få det forbedret.

Det er tidligere i debatten også blevet sagt, at de nordiske organisationers vigtigste nye opgave er brobygningen i forhold til naboerne, til Rusland og Baltikum. Vi har også lige mindet hinanden om de vigtige skridt, der blev taget, da det første gang kom frem. Og jeg kan da også lige minde om det møde, der blev holdt i Mariehamn, som var et gennembrudende møde for det nordisk-baltiske samarbejde.

Det var faktisk meget store problemer, vi stod med dengang. Det skal så siges, at det ikke blot var finnerne – de var sammen med danskerne faktisk de mest villige til at få det her arbejde til at gå godt. Vi havde helt anderledes tunge problemer, kan jeg nævne til historisk orientering, med nordmændene, som overhovedet ikke mente, at parlamentarikere skulle beskæftige sig med de udenrigspolitiske ting, som dog trods alt lå i det her. Og i Sverige sagde de: Det gør vi selv. Underforstået, at det behøver vi ikke det nordiske til.

Der var en af de finske socialdemokrater, der efter de forhandlinger, der havde været, kom hen til mig og sagde på sit finsk-svenske: Kan du inte tala om for dom här svenska sossar, att Karl XII är död? Det prøvede jeg så at gøre, uden at det helt havde gennemslagskraft. Men jeg forstår, at det er et af de steder, hvor man har haft en god effekt siden hen, og at arbejdet er blevet så godt udbygget nu, at det også giver mening at sige, at nu tager vi altså det skridt videre, så Nordisk Råd, efter at vi har fået de baltiske lande med ind i EU-samarbejdet, i højere grad også kan satses på at skabe de kontakter til Rusland, som jo i øjeblikket først og fremmest varetages gennem Europarådet, men hvor det også vil være godt, at der i arbejdet i forhold til Europarådet vil komme en forstærket indsats for det nordisk-baltiske samarbejde.

SF har i øvrigt lige foreslået, at man koordinere vores engagement i det nordiske arbejde og Østersøsamarbejdet i et parlamentarikerarbejde dér, og jeg håber, at det vil blive godt modtaget.

Denne opgave bliver i fremtiden langt mere forpligtende, og den får store konsekvenser. Fra 2004 er de baltiske lande forhåbentlig medlemmer af EU og indgår i det samme arbejdsmarked som vi.

Det er paradoksalt, men positivt og en stor forpligtelse, at hele Norden åbner sit arbejdsmarked. Det er paradoksalt, fordi Island og Norge har valgt at åbne, selv om de ikke er EU-medlemmer, mens EU generelt med Tyskland i spidsen har valgt at fastsætte en 7-års-overgangsperiode, før der tillades fri bevægelighed af arbejdskraft for de nye medlemslande. Det er et af de problemer, som det vil være rigtig, rigtig godt at bruge det nordiske samarbejde til at få snakket igennem, så der også kan komme en styrkelse dér i forhold til de nye lande. Det er fint med sådan en opbakning i Norden forud for EU-udvidelsen.

Ministeren oplyser også, at et samarbejde med arbejdsministrene i Baltikum om disse spørgsmål er i gang.

Der er ingen tvivl om, at de næste 1, 2, 3 år bliver særdeles afgørende for at få en åbning, som kan give vore naboer et velfærdsløft og samtidig sikre, at dumpning af lønmodtagerrettigheder, fødevarerikkerhed, forbrugerrettigheder og miljøkrav kommer til at gå skævt, altså at man dumper på de her områder i sammenhæng.

Jeg vil slutte med at opfordre regeringen til at tage mere markant affære over for Barsebäckssagen. Vi kan ikke finde ud af, hvad det er, der er sket. Vi har prøvet at få undersøgt, hvad Göran Persson faktisk har sagt om Barsebäck, og hvad der er blevet svaret fra dansk side. Jeg håber, at vi her kan få ministeren til at sige meget, meget tydeligt, at der ingen slinger i valsen er, og at vi altså ikke vil have det der atomkraftværk til at ligge dér lige over for København. Det har vi sagt i ret mange år, og vi har i et nogenlunde enigt Folketing sagt det siden Tjernobyl, altså siden 1986, så det er fantastisk, at vi stadig væk døjer med den der efterhånden ret alderstegne elendighed 20 km fra København.

Kl. 13.50

Vi ser frem til ministerens klare tilkendegivelse af, at den danske regering selvfølgelig har talt med meget store bogstaver, og at den svenske regering har sagt: Naturligvis, vi står ved, hvad

vi har sagt, og naturligvis kommer Barsebäck væk.

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for redegørelsen og ønske tillykke med opgaven og håbe for ministeren, at ministeren får lige så meget personlig glæde ud af det arbejde og samarbejde, som jeg selv har haft igennem mange år.

Jeg vil indrømme, at jeg også glæder mig til 50-års-jubilæet og håber, at den danske delegation vil få det lige så hyggeligt, som vi havde det, da vi havde 40-års-jubilæum, i øvrigt også i Helsingfors.

Nordisk Råds samarbejde har skiftet karakter adskillige gange, jeg havde nær sagt i et accelererende tempo med kortere og kortere mellemrum. Jeg håber også, at vores nye minister for det nordiske samarbejde vil bidrage til, at vi – det synes jeg godt at vi kan sige – fra dansk side kan være pådrivende i nødvendige fornyelser i de kommende år. Jeg har ikke nogen på tegnebrættet lige nu, men jeg kan se med den acceleration, der har været, at vi udmærket kan komme i situationer, hvor vi kan få brug for fortsat ændring i både struktur, organisation og politisk prioritering.

Selv om vi har haft disse skift i måden at indrette samarbejdet på, synes jeg, der er en meget fornuftig og en god kontinuitet imellem de skiftende formandskaber og i det arbejde, som de lægger op til og prioriterer hver især på deres måde. Derfor vil jeg også gerne sige til samarbejdsministeren, at jeg synes, det er en fin måde, det norske formandskab nu følger op på og også trækker trådene fra det danske formandskabs prioriteringer på flere områder, som selvfølgelig ikke kan nå at blive færdige på et enkelt år, men det følges meget loyalt op.

De fem strategiske indsatsområder har flere ordførere nævnt, og jeg vil derfor ikke gentage dem detaljeret, men hæfte mig ved nogle enkelte af dem. De er jo også et udtryk for den brede politiske opbakning, der er i de nordiske parlamenter om det arbejde, som samarbejdsministrene normalt gennemfører i et pænt og godt samspil med Nordisk Råd.

Jeg vil trække en særlig ting frem fra de indsatsområder, nemlig miljø og bæredygtig udvikling.

Og lige inden jeg går ind i det, vil jeg gerne støtte de røster, der har været om henstilling om at tage Barsebäckssagen op over for de relevante ministre.

Jeg synes, at det initiativ og det resultat, der er kommet for det nordiske samarbejde omkring miljø og bæredygtig udvikling i et holdbart Norden, er noget af et gennembrud. Man kunne sagtens have haft endnu større ambitioner på det område, end det nu er nået til, men jeg synes, det er vigtigt også for at vise et godt eksempel for omverdenen, at det kan lade sig gøre at lave et samarbejde af den karakter, herunder også bidrage til at udvikle indikatorer for, at vi kan følge op og fortsat løbende revidere den plan, som der er enighed om, og som jo har sin egen proces. Det er også et tema, der vil komme op på sessionen her i næste uge.

Jeg vil pege på den del af redegørelsen, som ministeren har givet os, og som vi behandler i dag, der jo viser, hvordan det nordiske forslag, som der er konsensus om, har kunnet bidrage til det på Johannesburgtopmødet og også i EU-sammenhænge. Det er et godt eksempel på det, jeg synes Nordisk Råd og det nordiske samarbejde kan gøre, nemlig at vi i fællesskab finder nogle løsninger på udfordringer og problemstillinger, som er almene problemstillinger og udfordringer og altså langt uden for de nordiske grænser, og at vi med det arbejde, vi laver, kan bidrage med gode eksempler på, hvordan man kan løse den slags fælles problemer og udfordringer.

Derfor vil jeg gerne kvittere for, at der er gjort så udmærket rede for også den sag i redegørelsen.

Kl. 13.55

Jeg vil også gerne knytte nogle ord til den nye budgetprocedure og også takke ministerrådssekretariatet og generalsekretæren for den vilje og stadige energi, der er lagt for dagen for at få det til at falde i hak, om man så må sige, med parlamentarikerne og den indviklede proces, der er, når det nordiske samarbejde mellem ministrene og parlamentarikerne skal fungere inden for nogle ganske bestemte tidshorisonter.

Jeg synes også, det er godt, at der bliver holdt fast i de midler til særlig strategiske initiativer, herunder den pulje, der også er til særlige prioriteringer. Det er jo en del af den fleksibilitet, vi har ønsket med de budgetprocedureændringer, der er kommet. Jeg håber også, at den danske delegation vil bidrage til, at vi holder fast i de puljer og i de rammer, der er sat af til netop disse formål, fordi det er meget nemt for parlamentarikerne i budgetproceduren at hente finansiering til gode ønsker netop fra de puljer.

Omkring temaet grænsehindringer: Det er et meget vanskeligt område, men det er til gengæld også et område, hvor jeg mener, at alle regeringer og de nordiske parlamenter må være meget ambitiøse. Derfor ser jeg frem til behandlingen af det ministerrådsforslag, der skal behandles på sessionen, som jo gerne vil bidrage til at løse konkrete problemer.

Jeg synes faktisk også, det er al ære værd, at ministerrådet har taget stilling til harmonisering eller ikkeharmonisering af skatter og afgifter. Sagen om, hvordan vi forholder os til de forskellige skattesystemer, har kørt i mange, mange år. Det er jo især Danmark og Sverige, der har haft nogle helt konkrete problemer og forhandlinger omkring integration i Øresundsregionen.

Jeg tror ikke, det er muligt, at vi kan harmonisere og se frem til, at vi kan harmonisere vore skattesystemer i en grad, som vil løse de problemer, der er. Men så må vi finde andre måder at løse dem på, og der skal være et konstruktivt tilsagn fra Det Radikale Venstre om at holde regeringerne, herunder også den danske regering, fast på, at der skal ske fremskridt på det område.

Det er fint, at vi får informationsindsats over nettet til borgerne. Det er fint, at Hallo Nordenservicetelefonen styrkes, og jeg tror, at det er blevet et langt, langt mere effektivt instrument, end jeg havde troet, da vi startede det projekt. Jeg vil også gerne anerkende over for de mennesker, der har båret den sag, at det ser ud, som om det kommer til at fungere ganske fint.

Men det kræver også konkrete løsninger på konkrete problemer, og der har vi altså stadig væk problemer i forbindelse med integrationen i Øresundsområdet. Jeg forventer ikke, at ministeren skal svare på de her ting på nuværende tidspunkt. Jeg har heller ikke stillet nogen konkrete spørgsmål på området, men jeg varsler bare, at der også i de politiske grupperinger i Nordisk Råd vil være en interesse i at følge op på konkrete løsninger over for regeringerne. Det er kun regeringerne, der kan løse det konkrete problem.

Så er jeg meget, meget spændt på, hvad der vil komme på kultursamarbejdsområdet. Ministeren varsler i redegørelsen, at der er overvejelser om at lave et helt nyt koncept på det kulturpolitiske samarbejdsområde. Det er et af de områder, der sammen med uddannelse og forskning har været grundstammen i det indre nordiske samarbejde i alle årene. Og jeg mener stadig væk, at det skal være den prioritering, således at

kultursamarbejdet og uddannelses- og forskningsområdet i nordisk regi fortsat er bærende.

Men jeg er enig i, at der kunne være brug for et nyt koncept for det nordiske samarbejde på kulturområdet. Det har for år tilbage været forskellige småstarter, kan man vel kalde det, eller begyndende diskussioner om det. Derfor vil jeg meget gerne bidrage, og jeg spørger bare ministeren: Er det i den danske kulturministers regi, den diskussion starter eller foregår, eller er det i samarbejdsministerens regi? Vi kan også under sessionen drøfte, hvad der er mest hensigtsmæssigt, når vi jo igen mødes, men i hvert fald vil vi gerne fra radikal side bidrage til en konstruktiv drøftelse af, hvordan man kunne forny hele konceptet.

Fremme af arbejdsudbuddet med undertemaet hindring – jeg ville hellere kalde det forebyggelse – af udstødelse af arbejdsmarkedet er et tema, som det norske formandskab har taget op, og som i virkeligheden er en videreførelse af det danske formandskabs prioriteringer. Jeg synes, det er fantastisk fint, at man gør noget på det område og altså følger det op, og jeg er spændt på den rapport, der skal drøftes på Nordisk Råds session om det.

Til allersidst, da min taletid desværre er ved at løbe ud, har jeg så dagens kritiske spørgsmål til ministeren. Alt det andet har jo været venligt ment og behøver ikke svar eller reaktion her og nu. Men der står et lidt tyndt afsnit om samarbejde på udlændingeområdet. Det lyder meget forsigtigt, det, der står, og derfor går mit spørgsmål til ministeren på: Drøfter man dette tema i samarbejdsministerkredsen? Jeg spørger selvfølgelig, fordi jeg selv er meget kritisk over for de stramninger, den danske regering har lavet på det område, og som jeg mener skaber problemer for vore nabolande, herunder vores nordiske naboer.

Kl. 14.00

Derfor spørgsmålet helt klart: Drøfter man det? Og kan vi på en eller anden måde få en drøftelse med ministeren på et tidspunkt – ikke nødvendigvis her i salen – omkring, hvad det er for problemer, der muligvis er skabt i de andre lande? Jeg ved det ikke, jeg kender også kun avisskriverier omkring det, men vil gerne annoncere en interesse for det spørgsmål over for samarbejdsministeren.

Til sidst: Held og lykke med arbejdet og med et tilsagn fra Det Radikale Venstres side om støtte – konstruktivt, men også kritisk og krævende.

Line Barfod (EL):

Som flere af de andre ordførere har været inde på, er der god grund til at glæde sig, når vi i næste uge skal fejre Nordisk Råds 50-års jubilæum. Der er i høj grad tale om en succes – ikke nogen stor og højtråbende succes, men et samarbejde, som man på mange forskellige konkrete måder kan mærke, uden at man måske lige tænker over, at det er et resultat af det nordiske samarbejde, og uden at det er noget, der bliver slået stort op i pressen. Men der er nogle ting, der rent faktisk virker og har betydning og har stor folkelig opbakning.

Som andre har været inde på, er det bl.a. kulturområdet, uddannelsesområdet, arbejdsmarked, miljø. På en lang række væsentlige lovområder har vi allerede, længe inden det nordiske samarbejde blev etableret i form af Nordisk Råd, haft et samarbejde om at koordinere lovgivningen ud fra det fælles grundlag, vi i forvejen havde.

Det nordiske samarbejde har også i dag en stor betydning for, at vi kan lære af hinanden, og for, at vi sammen kan bruge vores ressourcer bedre på en lang række områder. Derudover har det også betydning for, at vi løbende kan diskutere på baggrund af vores fælles traditioner, hvordan vi udvikler demokratiet, og hvordan vi kan være med til at sikre større grad af demokrati på verdensplan. Hvad kan vi fra det nordiske samarbejde gøre for at være med til at udvikle en ny international retsorden? Hvad kan vi gøre for, at det i højere grad bliver demokrati, der kommer til at gælde på verdensplan, frem for at det er den stærkes ret, som det har været hidtil?

De nordiske lande har jo på mange måder en unik placering på verdensplan, netop fordi vi ikke forsøger at optræde som en stormagt og som de stærke og ikke forsøger at være udfarende på en måde, som kan give anledning til kritik på en lang række punkter, som man f.eks. ser, når EU-landene optræder som samlet blok. Hvor EU opbygger mure, både Fort Europa i forhold til mennesker, der forsøger at komme ind, og toldmure i forhold til varer, så fungerer det nordiske samarbejde på en helt anden måde og er tværtimod med til at sikre, at der kan blive en større grad af lighed i verden, og dermed, at man kan være med til at forebygge, at der opstår kriser.

Derfor er det væsentligt, at vi fortsætter også den del af det nordiske samarbejde.

I forhold til Folketinget er det også vigtigt, at vi ser på, hvordan vi kan gøre det nordiske samarbejde endnu mere konkret, herunder hvordan vi – som det allerede er sat i gang med den nye struktur – kan gøre samarbejdet mellem fagudvalgene i Nordisk Råd og udvalgene i Folketinget bedre; således at vi, når vi diskuterer områder, som vi ofte vil gøre på samme tid i mange nordiske lande, så også kan bruge det nordiske samarbejde til at berige vores forskellige diskussioner, f.eks. på sundhedsområdet og andre vel-færdsområder.

Også at vi i større omfang prøver at bruge muligheden for at stille ministre til ansvar og stille spørgsmål. Som flere har været inde på, vil vi under den kommende session jo have et stort behov for at spørge svenskerne i forbindelse med Barsebäck om, hvad i alverden det er, der er ved at foregå, og hvorfor de ikke får det lukket hurtigst muligt.

Jeg har også selv været glad for at have muligheden for at stille spørgsmål til nogle af de andre nordiske ministre om, hvorfor de har forhindret danske statsborgere i at komme til andre nordiske lande og bruge retten til at demonstrere. Jeg mener, det er væsentligt, at vi holder fast i, at nordiske borgere og andre har muligheden for at rejse frit imellem landene, og at vi har mulighed for at bruge de demokratiske rettigheder.

Kl. 14.05

Den type eksempler tror jeg det er vigtigt at vi bruger flere af, at vi i højere grad bruger det nordiske samarbejde. Jeg er meget enig med hr. Ole Stavad i, at det kræver, at vi hver især bruger de muligheder, der er, frem for kun at tale om dem.

Ligeledes er jeg enig i de bemærkninger, der har været fra flere andre om den rekommandation, der forhåbentlig bliver vedtaget på sessionen om, at der skal være en vurdering af lovforslagene i de enkelte landes parlamenter med hensyn til, hvilken betydning de har for det nordiske samarbejde. Desværre var der alligevel nok blevet vedtaget flere af de forslag i Folketinget, der blev vedtaget her i foråret, uanset om det havde fremgået, at de ville have forværrer den nordiske integration, men så havde man i hvert fald gjort det med åbne øjne. Og det kunne da være, at man på nogle områder kunne undgå at gøre mulighederne for nordisk integration værre, end de er i forvejen.

Der er også god mulighed for, at vi i det daglige politiske arbejde husker at tænke på, hvor vi kan drage nordisk nytte, tænke på, hvad kunne

vi gøre fælles, frem for at gøre det hver især. F.eks. når vi diskuterer, at her har vi behov for at undersøge noget nærmere, som det har været tilfældet omkring seksualisering af det offentlige rum, der bliver debatteret i alle de nordiske lande, hvor man nu laver en fællesnordisk undersøgelse, i stedet for at vi hver især skal bruge ressourcer på det.

Forhåbentlig får vi også på sessionen vedtaget et forslag om at undersøge muligheden for, at vi på de områder, hvor der er behov for højt specialiserede operationer og behandlinger inden for sundhedsområdet, ser på, om man kunne nøjes med at have dem ét eller nogle få steder i Norden, i stedet for at vi i hvert enkelt af de nordiske lande skal bruge ressourcer på at opbygge en kapacitet, der kun er begrænset behov for i hvert land.

Når vi nu har de her forskellige konkrete projekter, som vi gerne vil bruge ressourcer på, er det vigtigt, at vi også sikrer, at der er en sammenhæng mellem de prioriteringer, vi kommer med, og hvad der er af økonomiske midler. Derfor er det vigtigt, at vi fortsætter budgetprocessen, fortsætter med at sikre, at der bliver mulighed for at se på, hvordan midler følger med, hvis vi laver ændringer i prioriteringerne, frem for at man kun ser på, at der er én samlet kage til det nordiske samarbejde.

Det kunne jo være, hvis man overfører nogle opgaver, som ellers skulle være løst i hvert enkelt land, at så skulle der følge nogle ressourcer med, så man kan løse dem på nordisk plan, frem for at man skal skære ned på andre nordiske opgaver.

Norrbackrapporten, som flere har været inde på, er et godt værktøj og et eksempel til efterfølgelse på grund af dens meget konkrete tilgang. Det er vigtigt, at vi kommer med konkret opfølgning og konkrete tidsplaner for at gennemføre den opfølgning, som også flere andre har været inde på.

Så har mange talt om vigtigheden af samarbejdet med nærområderne. Det er vi meget enige i fra Enhedslistens side, men også det vestnordiske samarbejde, som også hr. Kaj Ikast var inde på, har stor betydning. Her er det væsentligt, at vi også ser på, hvordan vi sikrer, at folk fra de vestnordiske lande har en reel mulighed for at mødes. For med de transportpriser, der er i dag, er der altså en reel økonomisk begrænsning, både for at de kan mødes med hinanden i de vestnordiske lande, og for at de kan deltage i

møder med os andre, fordi transportpriserne simpelt hen er så høje.

Så har jeg en bekymring i forhold til ministerens redegørelse. Ministeren skriver i redegørelsen, at han har en bekymring »for den generelle udvikling i det fællesnordiske kultursamarbejde eller rettere sagt manglen på overordnet udvikling og dynamik i samarbejdet«. Og videre: »Fra dansk side overvejes derfor, om der er behov for et helt nyt koncept i forhold til det kultursamarbejde, der foregår i Nordisk Ministerråds regi...«. Og videre: »Det kan blive svært at bevare den folkelige og politiske opbakning til et fortsat kultursamarbejde på et så – forholdsvis – højt økonomisk niveau.«

Kultursamarbejde på det nordiske plan består jo af en række forskellige aktiviteter. Der er sprogforståelse, folkeoplysning, der er udstillinger og projekter, der er Nordens Hus i Tórshavn, som jeg selv havde lejlighed til at se i sommer, der er Nordens Hus i Reykjavik, der er mange forskellige projekter, hvor mange mennesker fra mange lande laver meget forskellig kultur for få penge, og hvor der er endnu flere, der deltager i det og nyder godt af det.

Vi ved jo fra andre sammenhænge, at det kan blive alvor, når regeringen truer med at skære ned på kulturen eller med at vælte kulturudgifter over på andre parter. Derfor ville det være rart, hvis ministeren kunne oplyse helt konkret, hvad bekymringen går på, og at ministeren kunne garantere Folketinget og politikerne i Nordisk Råd, at det, der står i redegørelsen, ikke er en prøveballon for et angreb på det nordiske kultursamarbejde, og at man vil sørge for, at der er en dialog med Nordisk Råd, som ministeren jo også roser i redegørelsen, den dialog, der allerede er, og at det derfor vil være en dialog i Nordisk Råd, hvis man ændrer kultursamarbejdet. Det ville være rart at høre, hvad det er for nogle visioner, regeringen lægger op til på kultursamarbejdsområdet.

Kl. 14.10

Jeg vil slutte af med at sige, at jeg ser frem til, at vi kommer til at kunne bruge det nordiske samarbejde langt mere konkret, end man har gjort hidtil, og at det så forhåbentlig kan føre til, at vi også udadtil kan fortælle lidt mere om de konkrete resultater, der kommer. Jeg håber også, at vi kan få lidt flere debatter med politisk indhold. Mig gør det ikke noget, at vi indimellem også på nordisk plan kan være uenige på forskellige områder, ligesom vi jo også i de enkelte lande ofte er meget uenige partierne imellem.

Jeg tror, at det kunne være fint, hvis vi kunne få den politiske debat også på nordisk plan, frem for at det kun er de ting, som vi på forhånd er sikre på at vi er enige om, der kommer frem til debat.

Fra den venstresocialistiske grønne gruppe stiller vi til sessionen et forslag om bare at løfte en flig af det mørke, der hviler over våbeneksportområdet, fordi vi her mener, at det kunne være vigtigt, at de nordiske lande gjorde noget for at begrænse våbeneksporten. Det ved vi der ikke er enighed om. Forhåbentlig kan vi få en væsentlig debat om det på nordisk plan, og tilsvarende på andre områder kunne det være godt, hvis vi kunne begynde at få en politisk debat også her. Men jeg glæder mig til sessionen.

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Også jeg glæder mig til sessionen.

Jeg vil gerne allerførst takke ordførerne for deres indlæg og for de mange pæne ord, der er sagt om den skriftlige redegørelse.

Så vil jeg gerne starte med at sige, at jeg kan bekræfte, hvad jeg tror fru Margrete Auken sagde, at jeg tydeligvis var glad for at blive minister for nordisk samarbejde. Derfor er jeg selvfølgelig også meget ked af det, når hr. Kaj Ikast siger, at jeg skal se lidt mere glad ud. Jeg er rent faktisk glad, men nogle gange kan man vel godt sidde og tænke sine egne tanker, men jeg er faktisk glad, kan jeg trøste hr. Kaj Ikast med.

Så er jeg ked af, at jeg for første gang, tror jeg næsten i mit liv, skal høre, at jeg har været for beskeden med de pæne ord, men det er måske også bedre end at rose for meget. Men i hvert fald så synes jeg, at svarene, vi har fået her, har været spændende, indlæggene har været gode, og jeg skal kommentere dem lige efter nogle indledende bemærkninger.

Fru Margrete Auken sagde, hun havde svært ved at holde sig vågen, men hun var da vågen nok til at takke mig, det siger jeg tak for. Fru Marianne Jelved sagde, hvad jeg fuldt ud kan bekræfte, at de gange, vi har været sammen i det nordiske, er det altid hyggeligt, men jeg synes også, vi får meget ud af det.

Jeg har med redegørelsen forsøgt både at beskrive de centrale udviklingstræk inden for Nordisk Ministerråd siden sidste session og også forsøgt at trække de danske prioriteringer frem. Jeg tror, det er vigtigt, at vi holder os for øje, hvad vi vil med det nordiske samarbejde, med andre ord at vi ikke blot skuer tilbage, men også

ser fremad, altså nøjagtigt som det hr. Ole Stavvad var inde på i sit indlæg, hvor han omtalte den konference, der skal være i morgen.

Mange synspunkter er i dag fremført om det nordiske samarbejde, både om det nuværende stade og om samarbejdets fremtid. Jeg fornemmer, at der på mange, ja måske endda på de fleste områder, er ganske stor enighed og dermed opbakning til regeringens politik i forhold til Nordisk Ministerråd og til det nordiske samarbejde. Det er jeg selvfølgelig meget glad for.

Det er vigtigt, at det nordiske samarbejde er forankret i en fællesopfattelse, både på regeringside og på parlamentarikerside, når det drejer sig om de generelle linjer, og det synes jeg man kan sige det er.

Jeg skal selvsagt ikke kommentere alle de synspunkter og forslag, der er kommet frem, men knytte nogle bemærkninger til enkelte af forslagene og forsøge at besvare de spørgsmål, jeg kan. Resten kan vi jo, som fru Marianne Jelved sagde, få en diskussion om, når vi mødes i det nordiske om nogle få dage.

Fru Anita Knakkegaard talte om ytringsfrihed og også noget om information. Jeg synes faktisk, ytringsfriheden omkring det nordiske er overordentlig stor, og jeg har lidt svært ved at se nogle begrænsninger, det mener jeg også, hr. Ole Stavvad svarede ganske klart på. Jeg er selvfølgelig enig i det synspunkt, at informationsspredning er meget vigtigt.

Det er i øvrigt derfor, at jeg har taget initiativ til, at vi i Danmark holder en seminarrække rundtomkring i landet begyndende dette efterår for at informere embedsmænd i de relevante myndigheder om nordboernes rettigheder. Der er tale om et samarbejdsprojekt mellem mit sekretariat i Udenrigsministeriet og Foreningen Norden i Danmark, som vil gøre et meget prisværdigt arbejde på dette område.

Kl. 14.15

Skal jeg se på de konkrete spørgsmål, der er stillet, så stillede fru Margrete Auken det spørgsmål, hvorfor vi dog ikke havde en hjemmeside, og det var tæt på at være en stor ulykke. Jeg kan sige, at Nordisk Ministerråd og Nordisk Råds hjemmeside hedder www.norden.org. Der kan man så gå ind og se alle lyksalighederne, og det vil jeg opfordre fru Margrete Auken til.

Nærområdestrategien har også været omtalt, og det er naturligvis et væsentligt emne. Jeg fornemmer her, at vi både på regerings- og parlamentarikerniveau trækker på samme hammel. Der er enighed om at give nærområdesamarbej-

det høj prioritet og også om retningen for samarbejdet, nemlig dels at vi naturligvis i fremtiden skal betragte og behandle de baltiske lande som ligeværdige partnere, dels at vi fremover i øget grad skal fokusere på samarbejdet med det nordvestlige Rusland, hvad hr. Stavvad jo også var inde på. Det er vigtigt, at vi får etableret et godt og meget tillidsfuldt, tillidvækkende samarbejde.

Så spurgte fru Anita Knakkegaard om sammenlignelige talstørrelser. Der er min uvidenhed for stor, men jeg er i hvert fald enig i, at det var interessant, hvis vi kunne få dem. Det er meget ofte på det socialpolitiske område, at det er meget vigtigt at kunne få disse sammenligninger, og det skal jeg tale med socialministeren om ved først givne lejlighed.

Så har mange omtalt Barsebäckproblematikken, og det er klart, at det er en problematik, som optager os alle, kan jeg godt sige, uanset hvor vi befinder os i det politiske spektrum. Jeg har derfor taget et brev med, som er sendt den 2. oktober til næringsminister Björn Rosengren, og det er sendt af indenrigsministeren. Han undrer sig over, at den svenske statsminister på dansk tv har givet udtryk for, at atomkraftværket, altså Barsebäck, ikke lukkes inden udgangen af år 2003. Det er efter den danske regerings opfattelse, skriver indenrigsministeren, en meget bekymrende melding, da den danske regering kraftigt støtter en hurtig lukning af atomkraftværket Barsebäck. Det er også en udmelding, som jeg står uforstående over for, skriver indenrigsministeren, da den svenske regering adskillige gange har understreget, at forudsætningerne for, at atomkraftværket Barsebäck kan lukkes i 2003, vil blive tilvejebragt.

Det er altså et område, vi er fuldstændig enige om, og der er sendt en meget kraftig melding til den svenske statsminister – måske på baggrund hans udtalelser før valget i Sverige.

Til sidst vil jeg sige, at jeg glæder mig til vores session i Helsingfors. Jeg synes, og det har jeg altid syntes, at det nordiske samarbejde ikke alene er vigtigt, som fru Marianne Jelved sagde, også hyggeligt, og jeg synes, at vi hver eneste gang kommer et lille skridt videre.

Når man ikke hører så meget om det nordiske samarbejde sådan i dagligdagen, som man hører om EU, så er det måske i virkeligheden, fordi det er noget af det, der fungerer allerbedst, og det er jo ikke det, der fungerer allerbedst, man hører mest om. Men det fungerer godt, og partierne er bredt enige om det, og det er jeg natur-

ligvis som minister for området meget, meget glad for og tilfreds med.

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Som medlem af Nordisk Råds Kulturudvalg synes jeg måske, der ligger en understrøm af omprioriterings hensigter hos samarbejdsministeren i det i øvrigt meget beskedne afsnit om kultursamarbejdet sidst i redegørelsen. Det nuværende kultursamarbejde hviler jo på en statsministererklæring fra Bornholm helt tilbage i 1992. Heri slås det fast, at kultur, inkl. uddannelse og forskning, skal råde over ca. halvdelen af de nordiske midler. I dag må vi nok sige, at selv om vi parlamentarikere har kæmpet for det i rådet, er det vistnok mere korrekt at tale om 40 pct. i stedet for 50 pct. til den sektor.

Men under ingen omstændigheder er overvejelser om nedprioriteringer noget, som kan foregå uden om os parlamentarikere i Nordisk Råds Kulturudvalg, og jeg vil da sige til samarbejdsministeren, at hvis regeringen savner vitaminer og dynamik i kultursamarbejdet, som ministeren vel antyder, samtidig med at ministeren finder, at det, der sker, også er tilfredsstillende – lidt modsat hinanden måske – ja, så synes jeg, man må gribe i egen barm og gå i spidsen med sit eget system. Jeg synes faktisk, at man skulle tage skeen i den anden hånd, træde i karakter med et bud på de vitaminer, som skal til, og de initiativer, der skal følges op.

Kl. 14.20

Men det må ikke bare forventes. Det kræver, at Nordisk Råds Kulturudvalg bliver en del af den proces, bliver en medspiller i denne her proces. Kulturudvalget i Nordisk Råd er meget bevidst om det, der holder sammen, det, der ligger i vores nordiske kultur, vores sprog, vores historie og i næste række vores uddannelsessystemer og forskningsmiljøer. Så i Nordisk Råds Kulturudvalg har vi visionerne og viljerne, så det drejer sig kun om, at man måske også gør ministerredegørelsen sådan lidt mere opportunt.

Nu da min tid er udløbet, vil jeg sige til samarbejdsministeren: Lad os få en bekræftelse på, at vi bliver en del af debatten om disse vigtige nordiske forhandlinger, og samtidig måske få afkræftet, at der er tale om nedprioriteringer på det her område.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Også jeg vil gerne takke ministeren for redegørelsen. Som medlem af Nordisk Råd har det været interessant at læse afsnittet om det regionale samarbejde. Det har det ikke mindst været, fordi det jo handler om regionalpolitikken.

Når jeg føler anledning til sådan set at ville rejse et spørgsmål over for ministeren, så er det jo på baggrund af, at det er nogle flotte ord, der følger her om, hvad vi skal gøre i disse yderområder.

Jeg har set, hvad man har lagt op til, at man vil gøre i Sverige. Jeg har set, hvad man har lagt op til, at man vil gøre i Norge. Jeg har set, hvad man har gjort på Island. Jeg har også set, hvad man er på vej til at gøre i Finland.

Derfor må jeg nok sige, at når jeg ser på disse ting, som er undervejs i disse lande, er det en anden opfattelse, jeg får, når jeg hører om regionalpolitikken i Danmark. Jeg føler faktisk, at ministeren må have en flov smag i munden, når han skal ud og diskutere med sine nordiske kolleger om, hvad det er, vi sådan set kan medvirke til fra dansk side, også når vi kigger på regionalpolitikken i Danmark, for der er jo et gammelt ord-sprog, der hedder: Sig mig, hvad du gør, og jeg skal sige dig, hvem du er.

Ole Stavud (S):

Da jeg sad og lyttede til ministerens besvarelser, blev jeg faktisk en lille smule flov, for jeg tror, jeg glemte at takke for redegørelsen. Det var ikke udtryk for utaknemlighed, må jeg sige til ministeren, det var vel det, vi godt kan kalde en smutter.

Jeg synes, der er mange interessante ting i redegørelsen, der er en lang række ting at følge op, og der er en lang række afsnit, hvor vi også må prøve at se på, hvordan vi kan blive mere konkrete i den opfølgning.

Det, jeg godt ville følge lidt op i ministerens besvarelse, var både noget, ministeren sagde, og noget, ministeren ikke sagde.

Først tror jeg da, det er rigtigt, at det nordiske samarbejde fungerer godt også på den måde, at der er en meget bred konsensus hos nordboerne. Hos os nordboere er der en – tror jeg – meget bred enighed om, at tingene fungerer rimeligt i Norden, at vi føler os som nordboere, og at vi vil have det nordiske samarbejde.

Men netop det, at vi konstaterer det – og det er sådan set lidt kontroversielt – åbner jo altså også en risiko for, at det dør i ligegyldighed. Jeg

plejer at sige det på den måde, at i det øjeblik, man begynder at tage et gode, man har, som en selvfølge, har man taget det første skridt til at miste det. Derfor tror jeg, det er meget vigtigt, at vi i fællesskab gør noget for at få den debat og får sat fokus på det.

Derfor er jeg også meget enig med Enhedslistens ordfører i, at det altså ikke gør noget, at den uenighed, vi har på en lang række felter, tager vi også op og diskuterer. Nordisk samarbejde kan risikere at dø i konsensus, hvorimod jeg ikke tror, det kan tage nogen form for skade af, at vi tager reelle politiske debatter også om det, vi er uenige om.

Kl. 14.25

Det er, hvad enten uenighederne går mellem landene eller de går mellem partierne, eller hvor det nu måtte være. Tværtimod tror jeg, det ville være med til at styrke det nordiske arbejde og samarbejde og kunne også være med til at skabe den platform, hvor befolkningen kan se, at her er der noget, der er værd at involvere sig i.

Også når vi ser den forening, som nogle af os synes det er utrolig vigtigt vi holder fast i, Foreningen Norden, ja, så må vi jo også her erkende, at der er behov for nogle vitaminpiller, hvis det er sådan, at vi skal få den til at fylde det, som nogle af os gerne vil have den til at fylde.

Det var kommentarerne til noget af det, ministeren sagde. Så to spørgsmål, som jeg meget gerne vil have svar på, inden vi mødes til sessionen i næste uge.

Hvis det overhovedet er muligt for ministeren, ville jeg være meget glad for en kort status i forhold til Øresund og de temaer, hvoraf skatten jo er et af de vigtige, som vi godt ved har været meget besværlige. Jeg mener også, at vi skal bruge sådan en session som den, vi har her, hvor vi får spørgetid med samarbejdsministrene og andre lejligheder til at gå direkte i dialog med vore ministre i de andre nordiske lande, der sidder med et ansvar.

Man er nødt til at skulle stå til ansvar parlamentarisk dér, hvor ting fungerer, og dér, hvor ting ikke fungerer, og jeg tror, vi kan være hinanden behjælpelige der, hvor ting ikke går så hurtigt, som vi gerne vil have dem til, så der har jeg brug for en status. Hvis ikke ministeren kan give den i dag, så vil jeg bede ministeren, om ikke der, inden denne uge er omme, kan gives en lille overordnet, skriftlig status over, hvordan det ser ud.

Det andet spørgsmål, jeg har til ministeren, er den opfølgning af ministerrådsforslaget om Norrbackrapporten, hvor ministrene har taget temaerne op, har fundet de rigtige temaer og lagt op til en udmærket opfølgning, men for ukonkret og uden tidsfrister.

Derfor er den betænkning, vi har afgivet i Nordisk Råds Præsidium, nogle meget klare opstramminger i forhold til det, og der ville jeg gerne have den danske samarbejdsministers tilsagn om, at der kan vi forvente et samspil med den danske regering, med den danske samarbejdsminister om, at vi får den konkretisering, at vi får den konkrete opfølgning, at de planer, vi lægger også tidsmæssigt, er den danske regering parat til at være med til at vi får fulgt kontant og konkret, og at vi dermed kan få et positivt medspil fra ministerrådssiden til den betænkning, som er afgivet fra Nordisk Råds Præsidium.

Jeg er helt opmærksom på, at den del vender vi i sagens natur tilbage til i Helsingfors i næste uge, men jeg vil meget gerne sikre mig i den danske debat, at vi har en forståelse med hinanden om, at vi trækker på samme hammel dér. Det tror jeg er vigtigt.

Ministeren for nordisk samarbejde (Flemming Hansen):

Jeg starter med hr. Stavvad og er enig i, at selvfølgelig må debatten ikke dø af ligestyldighed. Det er klart. Det gør ikke noget, vi er uenige, det er et godt grundlag for, at vi kan få de nødvendige debatter.

For ikke at forlænge debatten om Øresundssituationen og Norrbackrapporten vil jeg bede om, at hr. Ole Stavvad kan acceptere, at jeg sender skriftligt svar over meget hurtigt. Jeg har det liggende i mine mange talepapirer, og jeg kan godt holde en lang tale om det, men jeg tror, vi alle sammen har mere glæde af, at det kommer konkret, skriftligt og kontant, sådan at vi alle er bedst muligt forberedt til debatten. Det vil jeg også gerne helst selv være.

Så er jeg blevet spurgt både af fru Line Barfod, det glemte jeg, nu hr. Frode Sørensen og af fru Marianne Jelved om kulturarbejdet, og jeg vil gerne sige, at der er ikke noget ønske om at nedprioritere kulturarbejdet. Men kulturministeren har ønsket en ny orientering i den retning, og det er kulturministerens ansvar, det er hans område, og det vil der blive en god lejlighed til at diskutere også med kulturministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

**5) Første behandling af lovforslag nr. L 5:
Forslag til lov om ændring af lov om luftfart.
(Montrealkonventionen m.v.).**

Af trafikministeren (Flemming Hansen).
(FremSAT 3/10 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kl. 14.30

Forhandling

Gudrun Laub (V):

Efter debat om de nordiske svaner flyver vi hurtigt videre til Montrealkonventionen, som drejer sig om mere ensartede regler på luftfartsområdet på verdensplan.

Montrealkonventionen blev undertegnet af Danmark den 28. maj 1999 med forbehold om ratifikation. Det vil sige, at Folketingets samtykke er nødvendigt, og det er så det, vi får her i form af et forslag til ændring af luftfartsloven. Lovforslaget er først kommet nu, fordi det har afventet en regulering, tilpasning af en EØF-forordning fra 1997, og den er så kommet nu her i 2002, så vi får mere ensartede regler, som kan gælde for erstatningsansvar, som befordrerer har, ansvar for personskade, rejsegodsskade og skade på andet gods, krav til dokumentation, og det er altså en konsekvens af, at vi har tilsluttet os Montrealkonventionen.

Samtidig er der taget nogle bestemmelser med om renteberegning, som nu er bragt i overensstemmelse med renteloven, og det er der kun udtrykt stor tilfredshed med fra dem, der har været hørt om det.

Venstre kan anbefale dette lovforslag, og vi stemmer for.

Niels Sindal (S):

Som sagt er lovforslag nr. L 5 om vedtagelse af Montrealkonventionen tiltrængt. Den bygger oven på noget, vi kalder Warszawakonventionen fra 1929, og de sidste 25 år er der foretaget en del justeringer og vedtagelser, som ikke er implementeret. Så vi ser frem til, at denne konvention bliver vedtaget.

Jeg skal ikke gentage det tekniske i det, men blot understrege noget for brugerne vigtigt: Man får samlet de mange ændringer, der allerede er vedtaget, men ikke implementeret. Man får en større global dækning, hvilket er utrolig vigtigt. Så får man en præcisering af forretningsgang og ansvar, og man får inddraget tredjelande, der ikke er direkte med i Montrealkonventionen, og det er meget vigtigt i forhold til ansvar. Man sikrer ensartede forhold i Europa, og sidst, men ikke mindst bliver det nu sådan, at hvis et flyselskab kontraherer med en part fra tredjelande, er det altså ikke tredjelandenes lov, der gælder, så er det Montrealkonventionen gennem det flyselskab, der er kontraherende part.

Disse ting er fornyelser og sikrer brugerne en meget mere, skal vi sige, fornuftig forretningsgang i forbindelse med det at anvende lufttrafik til transport. Så vi stemmer selvfølgelig for forslaget.

Poul Fischer (DF):

Den internationale luftfartsorganisation, ICAO, tog i sidste halvdel af 1990'erne initiativ til at få udarbejdet et tidssvarende sæt regler for international transport af personer, bagage eller gods med luftfartøj. Dette var en nødvendighed, da tidligere protokolændringer ikke var ratificeret og dermed ikke trådt i kraft endnu. En ajourføring var ligeledes nødvendig, og dette har ført til udarbejdelsen af Montrealkonventionen, som Danmark underskrev med forbehold om ratifikation i maj 1999. Montrealkonventionen er fuldt indarbejdet i dette lovforslag. Danmark skal ratificere konventionen sammen med de øvrige EU-medlemsstater, og Montrealkonventionen er virksom 60 dage, efter at 30 lande har ratificeret den.

Det er vigtigt, at så mange lande som muligt ratificerer og kommer ind under konventionen. Vi må jo erkende, at flere og flere rejser verden rundt, rejser med udgangspunkt i forskellige lande, hvorfor det er vigtigt med standardisering af dokumenter og et ensartet regelsæt for erstatninger for dette og hint og ikke mindst af hensyn til forbrugerne. Ligeledes er det godt, at der i konventionen er indbygget en regulering af erstatningsgrænserne hvert femte år, så disse til alle tider er tidssvarende.

De indkomne høringsvar giver ikke anledning til bemærkninger, og Dansk Folkeparti kan anbefale lovforslaget.

Kl. 14.35